

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZ PRIORYTETOWY

CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Nazwa krajobrazu: Zamarski - Gumna

Kod krajobrazu: 24-513.32-073

Położenie administracyjne: Gmina Dębowiec, Powiat cieszyński;
Gmina Hażlach, Powiat cieszyński;
Gmina Cieszyn, Powiat cieszyński

Katowice, Warszawa
2025

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

fot. okładka:

Krajobraz wiejski w okolicach Zamarsk z mozaikowym układem użytków rolnych (fot. Adam Kaliszek)

1 METRYCZKA OGÓLNA KRAJOBRAZU

Nazwa Krajobrazu	Zamarski - Gumna
ID	1465
Kod krajobrazu	24-513.32-073
Typ, podtyp krajobrazu	6d - Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości
Typ rzeźby terenu*	D - Krajobrazy wzgórzowe
Kod mezoregionu*	513.32
Nazwa mezoregionu*	Pogórze Śląskie
Typ krajobrazu naturalnego*	Wyżyn i niskich gór
Nazwa krajobrazu naturalnego*	Krzemianowe i glinokrzemianowe - erozyjne: pogórzy
Kod podokręgu geobotanicznego*	H.1a.1.a
Nazwa podokręgu geobotanicznego*	Cieszyński
Typ krajobrazu roślinności potencjalnej*	16
Nazwa krajobrazu roślinności potencjalnej*	Grąd subkontynentalny, odmiana małopolska, forma wyżynna, seria uboga
Kod regionu historyczno-kulturowego*	III.C.1
Nazwa regionu historyczno-kulturowego*	Śląsk Cieszyński, część podgórska, zurbanizowana
Położenie administracyjne	Gmina Dębowiec, Powiat cieszyński; Gmina Hażlach, Powiat cieszyński; Gmina Cieszyn, Powiat cieszyński
Powierzchnia (ha)	919,09

*podano dla jednostki dominującej

2 CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Krajobraz priorytetowy - wiejski, z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości, położony na Pogórzu Śląskim. Jest to obszar użytkowany rolniczo zlokalizowany pomiędzy Skoczowem a Cieszynem, w rejonie Zamarski.

Krajobraz wskazany jako priorytetowy w wyniku:

- zastosowania algorytmu w zakresie kryterium unikatowości ze względu na występowanie obiektu kultu innych wyznań (kościół ewangelicki w miejscowości Zamarski) oraz miejsca martyrologii i pamięci w Lesie Pod Kamieńcem;
- zastosowania algorytmu w zakresie kryterium ważności ze względu na kwalifikujące wskaźniki cech charakterystycznych (gęstość zadrzewień liniowych)
- oceny eksperckiej z kryterium ważności ze względu na różnorodność struktury pokrycia terenu z charakterystyczną mozaiką pól uprawnych, zadrzewień śródpolnych i lasów oraz łąk i pastwisk oraz rozcięć erozyjnych o charakterze zarośniętych wąwozów tworzących unikatowy charakter tzw. krajobrazu labiryntowego; Istotne są tu dalekie widoki na rozległe tereny o charakterze wiejskim. Cenne walory przyrodnicze (źródła tufowe) i kulturowe (pozostałości zabudowań dworskich, tradycyjna zabudowa wiejska).

3 WALORY KRAJOBRAZOWE

Walory przyrodnicze

Jednostka z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości. W jednostce występują pojedyncze obiekty geomorfologiczne i geologiczne w postaci geostanowisk (aktywna depozycja martwic wapiennych w odcinku źródłowym potoku na stokach Kamieńca), liczne małe doliny wciosowe i płaskodenne oraz grzbiety szerokie, ponadto występuje tu wiele liniowych układów zadrzewień. W jednostce znajduje się Obszar Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH 240001 (źródła tworzące stałe lub okresowe strumienie, przy których odkładają się martwice wapienne, zwane tufami i trawertynami) oraz Obszar Chronionego Krajobrazu "Cieszyńskie Pogórze".

Walory kulturowe

Na terenie jednostki znajdują się pojedyncze obiekty tradycyjnej zabudowy zagrodowej z częściowo zachowanym układem zagrody. Do wyróżniających elementów kulturowych w jednostce należą kościół ewangelicki i cmentarz ewangelicki przykościelny w Zamarskach. W granicach jednostki znajduje się miejsce masowych straceń położone w lesie przy ul. Pod Kamieńcem. Przez obszar przebiega szlak kulturowy Beskidzka Droga św. Jakuba.

Fizjonomia krajobrazu

Walory fizjonomiczne jednostki wynikają z różnorodności struktury pokrycia terenu stanowiącej mozaikę pól uprawnych, zadrzewień śródpolnych, łąk, pastwisk oraz lasów. Zróżnicowana rzeźba terenu (pagórkowaty krajobraz pól i łąk) i labiryntowych rozcięć erozyjnych wpływa pozytywnie na urozmaicone walory widokowe. Krajobraz cechują rozległe, malownicze panoramy z obszarów położonych wyżej. Zachowane liczne ciągi widokowe (ekspozycja czynna) wzdłuż dróg oferują dalekie widoki na rozległe tereny rolnicze. Brak dominant krajobrazowych. Pojedyncze obiekty dysharmonijne (linia wysokiego napięcia).

4 DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

ZDJĘCIE NR 1

Atrakcyjnie fizjonomicznie krajobraz wiejski z mozaikowym układem użytków i zadrzewień śródpolnych (fot. Adam Kaliszuk)

ZDJĘCIE NR 2

Harmonijny krajobraz wiejski w okolicach sołectwa Gumna (fot. Adam Kaliszuk)

5 DOKUMENTACJA KARTOGRAFICZNA

POŁOŻENIE KRAJOBRAZU PRIORYTETOWEGO

